

Enkätfrågor till de politiska partierna i Vaxholm 2026

Naturskyddsföreningen i Vaxholm har ställt sju frågor till de politiska partierna avsedda att belysa deras ambitioner inom natur- och miljöfrågor. Frågorna avser vilka förslag partierna är beredda att verka för under kommande mandatperiod. Samtliga partier utom SD har svarat.

Svaren kan sammanställas i följande tabell:

	L	V	MP	LVD	S	M	C	KD	WP	SD
1. Miljötillsyn i kommunens regi										?
2. Kommunala naturreservat										?
3. Bevara Blynässkogen										?
4. Mot ett kalhyggesfritt Vaxholm										?
5. Regjäla cykelställ										?
6. Fullvärdig klimatkommun										?
7. Klimattingets lista										?

	Instämmer
	Instämmer till största delen
	Instämmer delvis eller oklart svar
	Instämmer inte
?	Har inte svarat

Nedan följer fullständiga frågor och svar.

1. Miljötillsyn i kommunens regi

Vaxholms miljökontor SRMH bedrivs i samarbete med Täby kommun och ansvarar bland annat för tillsyn enligt miljöbalken. Naturskyddsföreningen har kunnat konstatera att tillsynen inte sker på ett tillfredsställande sätt. Verksamheten misslyckas därför i sitt syfte att säkerställa att miljöbalken och annan relevant lagstiftning följs.

Kommer ert parti att verka för att miljötillsynen i kommunen förs tillbaka till den egna förvaltningen?

(L) Liberalerna anser att miljötillsynen ska vara rättssäker, effektiv och hålla hög kvalitet. Om den nuvarande samverkan med Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddskontor (SRMH) inte fungerar tillfredsställande är vi beredda att se över organisationen. Vi är öppna för att utreda om miljötillsynen bör tas tillbaka i kommunens egen regi, men det avgörande för oss är inte organisationsformen utan att tillsynen fungerar, att lagstiftningen följs och att invånarna kan känna förtroende för verksamheten.

(M) Vi anser inte att den omedelbara lösningen är att återta verksamheten i en egen förvaltning. Det viktigaste är att kunna upprätthålla den kompetens som krävs för att kunna upprätthålla och följa de krav som ställs i miljöbalken, andra lagstiftningar och regler som finns. Vi anser det vara en fördel för Vaxholm att samverka och menar att grunden och argumenten för att samverkan skedde tidigare står sig fortfarande. Däremot kommer vi arbeta och vara drivande i att effektiviteten, tillsynsverksamheten, styrning och uppföljning och kompetensförsörjningen blir bättre i den gemensamma förvaltningen.

(V) Att säkerställa att miljöskyddet i kommunen fungerar väl är jätteviktigt. Vi måste självklart gå till botten med de brister som Naturskyddsföreningen identifierat och åtgärda dem omgående. Men för en liten kommun som Vaxholm är det viktigt att kunna samarbeta med andra kommuner. En väl fungerande och robust miljötillsyn kräver många olika specialkompetenser som Vaxholm har svårt att tillhandahålla på egen hand. Istället för att ta tillbaks miljötillsynen till den egna förvaltningen anser vi att vi snarast behöver åtgärda det inom SRMH som inte fungerar idag och få till en bättre styrning av verksamheten. Kvalitén inom SRMH:s område måste öka och brister fångas upp snabbare. Kännedom om akuta ärenden i Vaxholm får inte stanna inom förvaltningen i Täby utan rapporteras till rätt instanser i Vaxholm för åtgärd.

(MP) Vi delar Naturskyddsföreningens bedömning att det krävs åtgärder för att säkerställa en rättssäkert effektiv och ändamålsenlig miljötillsyn i Vaxholm och förbättra kommunikationen mellan miljötillsyn och stadens övriga förvaltningar. Vi anser också att Vaxholms politik behöver få bättre kunskap över SRMH:s verksamhet och att frågan om miljötillsyn behöver hamna högre upp på den politiska agendan. Vi anser att antalet ledamot Vaxholm har i nämnden borde utökas.

Vi är dock inte säkert om det är den bästa lösningen att ta tillbaka miljötillsynen i den egna förvaltningen. Vi har upplevt att miljötillsynen inte fungerade särskilt bra när den var del av Vaxholms egen förvaltning (kring 2000). Det är mycket ansvar för en så liten kommun och arbetsmiljön för personalen kan bli tuff vid hantering av känsliga frågor om väldigt få delar på ansvaret. Det är inte heller lätt att rekrytera rätt kompetens till Vaxholm och det är svårt att ha flera olika specialister inom miljöfrågor i en så pass liten kommun.

För att ta ställning i frågan om miljötillsyn borde föras tillbaka till Vaxholms egna förvaltning anser vi att olika förslag på utformning av ett sådant övertag behöver tas fram inklusive en tillhörande risk- och konsekvensbedömning. Hur skulle miljö och hälsa integreras i Vaxholms förvaltningsstruktur? Vilken nämnd skulle ansvara? Vilka kostnader, möjligheter och risker skulle det innebära?

Från politikens sida har man möjlighet att påverka förvaltningens arbete genom att sätta tydliga mål och indikatorer och följa upp dessa, ställa krav på återsrapportering, tilldela tillräckligt med resurser och reglera ansvarsfördelning i delegationsordningen. Detta kan vi även göra för SRMH. Vi ser ett tydligt behov att förbättra mål och indikatorer för SRMH under kommande mandatperiod och tilldela mera resurser till miljötillsynen.

Vidare ser vi behov att ställa mer omfattande krav på återsrapportering av kontorets arbete till nämnden, KS och KF. Vi anser att antalet ledamot i SRMH nämnd från Vaxholm borde utökas.

Vi anser även att det krävs en utbildning av både nämnden samt KS och KF kring miljötillsynen, SRMH:s ansvarsområde, arbetsuppgifter och arbetssätt.

(C) Som liten kommun behöver vi samarbeta för att ha en effektiv förvaltning med god tillgång till expert- och specialistkunskaper. Därför tycker vi i Centerpartiet att vi ska sträva efter fler och djupare samarbeten inom bland annat gymnasieskola, energirådgivning, familjerätt, tillståndsgivning inom alkohol och tobak m.m. Men samarbeten ska såklart också ses över och vi ser behov av att se över nämndsorganisationen för SRMH då Vaxholm har ett mycket litet antal förtroendevalda i denna nämnd. En lösning skulle kunna vara att ha en egen nämnd för myndighetsutövningen inom Vaxholm, men att vi delar förvaltning med Täby. Detta undersöker vi gärna.

(WP) Wp kommer i första hand att aktivt söka orsakerna till att det inte fungerar tillräckligt bra och hitta lösningar i nuvarande struktur. Alternativet är att bygga upp en egen organisation med flertalet specialistkompetenser som är svåra att rekrytera och som inte alltid har heltidsbeläggning i en liten kommun. Vi är kritiska till den passivitet som hittills visats från Samlingsstyret i samarbetet med SRMH avseende ett flertal sakområden, från tillsyn, rådgivning till allmän servicenivå och effektivitet.

(S) Vi kommer snarare att verka för en förbättring av rutinerna och processerna vid SRMH i Täby. I princip är det bra att samverka, men arbetet måste styras upp genom specifika krav och åtgärder vilka vi avser att lägga fram och få genomförda.

(LVD) Ja. Livbojen Vaxholmsdemokraterna har motionerat om att ta tillbaka kontrollen över miljöskyddet till Vaxholm, redan innan Naturskyddsföreningen tog upp frågan. Vaxholmsstyrets förslag till beslut är tyvärr att avslå.

(KD) Vi tror på samarbete och vill stärka tillsynen genom vårt miljökontor för att försäkra oss om att tillsynen är aktiv och därigenom följer relevant lagstiftning.

2. Kommunala naturreservat

En naturvärdesinventering har identifierat flera områden med höga naturvärden på Killingehalvön på Resarö. Området har också en ökande betydelse för invånarna på Resarö och Kullö som tätortsnära naturområde. Ett skyddsvärt område finns även på östra Rindö.

Kommer ert parti att verka för att minst ett område skyddas som kommunalt naturreservat, till exempel på Killingen eller på östra delen av Rindö?

(L) Ja. Liberalerna är positiva till att skydda värdefulla naturområden i Vaxholm. Områden med höga naturvärden och stor betydelse för friluftslivet, såsom delar av Killingehalvön på Resarö och östra Rindö, bör utredas för långsiktigt skydd. Vi vill att beslut om naturreservat ska bygga på goda underlag, dialog med berörda markägare och en avvägning mellan naturvård, friluftsliv och andra samhällsintressen.

(M) Ett av flera skäl till att man vill bo i Vaxholm är kombinationen av närheten till grönområden och vatten. Därför har vi redan inför denna mandatperioden sagt att vi värnar Killingen som grönområde. Vad gäller Östra Rindö ligger det i planprogrammet att bedöma om det finns områden som bör utredas för naturreservat eller andra naturskyddsformer vilket är viktigt för oss. Vi värnar grönområden och gör även ett omtag med översiktsplanen för att lyssna in synpunkter som kommit in från medborgarna gällande markanvändning för Killingen samt Östra Rindö

(V) Ja, Vänsterpartiet ställer sig positivt till att skydda natur på Resarö och Rindö. Vi ser gärna att både Killingen och en del av Östra Rindö blir naturreservat. Vi har genom ett beslut i kommunfullmäktige gett förvaltningen i uppdrag att inom ramen för arbetet med planprogrammet för Östra Rindö bedöma om det finns områden som bör utredas för naturreservat eller andra naturskyddsformer. I det nya förslaget till Översiktsplan är hela Killingen, förutom en remsa närmast Resarövägen utmärkt som natur och friluftsliv. Efter de synpunkter från medborgare som inkom på granskningsförslaget är vår intention att ytterligare utöka området för natur och friluftsliv.

(MP) Ja, absolut! Vi kommer att verka för ett kommunalt naturreservat på Östra Rindö, ett reservat alternativt ett eller flera biotopskyddsområden på Killingen och 1-2 biotopskyddsområden på Tynningö och eventuellt Skarpö (där kommunen inte är markägare,

men såklart i dialog med berörda markägare). Vi vill även undersöka möjligheten att inrätta ett marint biotopskyddsområde (grund havsvik)

(C) Vi vill bevara grönområden och skog men ser inte att det nödvändigtvis behöver vara reservat. I de delar där kommun inte äger områdena krävs investeringar och ett område behöver inte vara ett reservat för att vara tillgängligt. Det viktiga är att natur värnas, biologisk mångfald främjas och tillgänglighet är självklar. Elljusspår har efterfrågats och detta tycker vi fortsatt är intressant för att främja tillgänglighet till området.

(WP) Wp anser att höga naturvärden ska bevaras men menar att det finns flera alternativ till just Naturreservat. Vi vill utreda de lämpligaste alternativen. T ex är det svårare att skapa ett elljusspår eller en raststuga i ett Naturreservat. Vaxholm är redan en kommun med ca 50% av ytan som naturreservat.

(S) Ja, naturreservat är viktiga för att bevara biologisk mångfald och vi vill verka för fler sådana i kommunen, inte minst för de angivna områdena

(LVD) Ja. Livbojen Vaxholmsdemokraterna har tillsammans med Miljöpartiet lämnat in inte mindre än två motioner under mandatperioden om att skydda naturen på Östra Rindö, dels som ett naturreservat, och dels genom andra skyddsåtgärder. Vi anser frågan vara mycket angelägen, men tyvärr har den inte funnit genomsvar hos de fem styrande partierna i Vaxholm, M, S, V, L och Kd, som har avslagit bägge motionerna.

(KD) Det finns många skyddsvärden i vår närmiljö och det är balansgång att då ny projektering sker. Vaxholms innevånare har med sin närhet till det stora naturreservatet Bogesund en unik möjlighet till rekreation i vacker miljö. Därmed inte sagt att de boende på t ex Resarö skall framtas naturnära områden. Fråga om vilka områden som skall skyddas från ingrepp är stor och viktig och bör utredas noggrant.

3. Bevara Blynässkogen

Blynässkogen (grönområdet vid Blynäshagen) fungerar som närnaturområde för en stor del av befolkningen på Vaxön, och besöks också flitigt av både förskolor och skolor. Området har naggats i kanten av byggnationer och det har även förekommit förslag om mer storskalig exploatering.

Kommer ert parti att verka för att Blynässkogen ska förbli oexploaterad?

(L) Ja. Liberalerna vill att Blynässkogen ska bevaras som tätortsnära natur- och rekreationsområde. Närhet till natur är viktigt för barns lek, skolornas undervisning, folkhälsan och livskvaliteten i Vaxholm. Områdets betydelse för boende och skolor gör att stor exploatering inte är lämplig.

(M) Vaxholmsbornas uppskattning och önskemål om att ha grönområden i sin närhet i kombination av att upprätthålla centrala delar av Vaxön som just grönområden gör att vi inte ser Blynässkogen som ett område att exploatera.

(V) Ja, Vänsterpartiet anser att det är viktigt att värna de bostadsnära grönområdena, och kommer att verka för att Blynässkogen förblir oexploaterad. Det är ett viktigt grönområde för såväl närboende som för förskolor och skolor.

(MP) Ja, vi anser att området lämpar sig som kommunalt naturreservat för att långsiktigt skydda skogen från exploatering och reglera nyttjande och skötsel.

(C) Ja, absolut. Blynässkogen är viktig för rekreation och naturupplevelser, inte minst för barn och unga i förskolor och skolor.

(WP) Ja!

(S) Ja, det finns ingen realistisk kommersiell användning för området, vad vi kan avgöra

(LVD) Livbojen Vaxholmsdemokraterna delar Naturskyddsföreningens bedömning, men har inte tagit några egna initiativ än i frågan.

(KD) Blynässkogen är skyddsvärd och kommer bevaras. I det fall förskolan Äppelängen åter öppnas kommer förskolans utemiljö vara viktig.

4. Mot ett kalhyggesfritt Vaxholm

Kalhyggeskogsbruket minskar biologisk mångfald, ökar utsläpp av växthusgaser, skapar hinder för friluftslivet och innebär en förföljning av landskapsbilden. Fastighetsverket som är kommunens största markägare är ålagda av regeringen att pröva kalhyggesfria metoder på sina marker och har också inlett försök med olika alternativ på Bogesundslandet. På kommunens egen mark förekommer inte kalhyggen och de få övriga markägare med tillräckligt stor areal skog kan säkert vara öppna för tanken att avstå från kalhyggen.

Kommer ert parti att verka för en överenskommelse med Vaxholms större skogsägare om att undvika kalhyggen inom kommunens gränser?

(L) Ja. Liberalerna är positiva till att kommunen tar initiativ till dialog med större markägare för att främja hyggesfria eller mer naturanpassade skogsbruksmetoder. Vi anser att skogsbruket i och nära tätorter bör ta särskild hänsyn till biologisk mångfald, klimatnytta och rekreationsvärden. Samtidigt ska kommunen respektera äganderätten och arbeta genom samverkan snarare än tvång.

(M) Vi är emot kalhyggen. Vår uppfattning är att privata skogsägare visar både stort ansvar och omtanke kring skogs- och miljövard. Vi arbetar redan idag aktivt gentemot staten som skogsägare för ett hållbart skogsbruk som inte leder till några kalhyggen. Att hitta möjligheter till frivilliga överenskommelser med skogsägare ställer vi därför oss positiva till.

(V) Ja, Vänsterpartiet vill fortsätta dialogen med Statens Fastighetsverk om kalhyggesfritt skogsbruk på Bogesundslandet, och är positiva till att bredda dialogen till fler skogsägare. Vi delar Naturskyddsföreningens åsikt att ett kalhyggesfritt skogsbruk skulle gynna biologisk mångfald, minska utsläppen av växthusgaser och göra skogen mer tillgänglig för friluftslivet.

(MP) Ja, absolut. Vi tycker att kommunen i samarbete med Skogsstyrelsen, Fastighetsverket och grannkommuner ska informera om hyggesfria och naturnära skogsbruksmetoder, genomföra studiebesök i naturskogar med lång kontinuitet och enbart begränsat spår av mänsklig påverkan, skogar som sköts med naturnära skogsbruk (olika skogstyper med olika skötselmetoder) och skogar där skogsbruksåtgärder planeras för att diskutera olika tänkbara bruksmetoder.

Vi anser att kommunens nyligen genomförda gallringar både vid golfbanan (Nyhagen) och vid Engarn har varit för kraftiga för att stärka den biologiska mångfalden.

(C) Vi vill ha ett hållbart brukande av skogen. Det är viktigt att skogen kan producera skogsråvara för att vi ska kunna bygga ännu mer i trä i Sverige. Att bruka skogen innebär att mer koldioxid kan fångas in och växthuseffekten bromsas.

Vi vill ha en balans där vi värnar värdefull natur och samtidigt tillåter ett aktivt skogsbruk som skapar ökad klimatnytta.

Det kan finnas skäl att komma överens om att undvika kalhyggen på platser med höga rekreativvärden. Men vi värnar samtidigt äganderätten och möjligheten för skogsägaren att bruka sin egen skog på ett hållbart sätt.

Skog och mark ser olika ut och i vissa fall kan säkert tillväxten upprätthållas med hyggesfritt skogsbruk, medan det på andra platser inte passar med hyggesfritt. Hyggesfria metoder bygger på självsådd och då får man inte in nya och bättre plantor som växer snabbare.

(WP) Wp vill föra en dialog med alla markägare och skogsägare i kommunen angående såväl biologisk mångfald som generellt hållbar markanvändning, men anser inte att kommunen kan använda maktmedel i dessa frågor eftersom de ligger utanför kommunens jurisdiktion.

(S) Ja, ett bra förslag, kalhyggen är aldrig bra för den naturliga utvecklingen och förnygringen samt arternas fortlevnad, vi förespråkar kontinuitetsskogsbruk i stället för kalhyggen.

(LVD) Livbojen Vaxholmsdemokraterna har under mandatperioden engagerat sig starkt för vikten av mer grönska och fler träd i vår kommun. (Se nedan en interpellation från 2023.) Vi stödjer fullt ut målet om ett kalhyggesfritt Vaxholm. Vår kommun består av stora sammanhängande naturområden som används av hela Stockholmsregionen, och kalhyggesfritt skogsbruk stärker både biologisk mångfald, friluftsliv och landskapsbild. Vi är beredda att driva frågan aktivt och ser gärna att Vaxholm blir Sveriges första kalhyggesfria kommun.

(KD) Det är positivt att Fastighetsverket nu prövar skogsbruk med att inte kalhugga. Vi vill gärna höra Fastighetsverkets utvärdering och naturligtvis tala med fastighetsägare i vår närhet

5. **Rejåla cykelställ**

En av de cykelfrämjande åtgärder som Naturskyddsföreningen länge föreslagit är ordentliga cykelställ vid viktiga busshållplatser. En sådan har sedan många år funnits vid Engarn, men det finns flera andra lämpliga ställen, till exempel Överby, Ytterby, Kullö, Eriksö, Kronängsvägen, ändhållplats för 670 och Rindö smedja).

Kommer ert parti att verka för att ordentliga cykelställ placeras vid alla välfrekventerade busshållplatser?

(L) Ja. Liberalerna vill förbättra möjligheterna att kombinera cykel och kollektivtrafik. Trygga och väderskyddade cykelställ vid större busshållplatser är en enkel och kostnadseffektiv åtgärd som gör det lättare att välja klimatsmarta resor. Detta stärker både miljön och människors frihet att välja hur de vill resa.

(M) Vi anser det vara rimligt att kunna placera cykelställ på de platser som nämns i takt med att utbyggnaden av infrastrukturen för säkra cykelvägar sker. Detta måste övervägas som rimliga behov i takt med att en ökad användning av cykel som transportmedel sker och efterfrågan av cykelställ finns.

(V) Ja, Vänsterpartiet kommer att fortsätta driva frågan om cykelställ vid de större busshållplatserna. Vi tycker också att några av de befintliga, t.ex. det vid Engarn, behöver rustas

upp. Utöver det vill vi också fortsätta arbetet med att förbättra gång- och cykelvägsnätet i kommunen.

(MP) Ja, cykelställen behövs vid färjelägen på samtliga större öar, busshållplatser folk cyklar till samt viktiga målpunkter (bad, reservat, naturområden, idrottsanläggningar, biograf, rådhuset, skolor och förskolor...)

(C) Ja! Detta gjorde vi under förra mandatperioden när vi styrde (till exempel en ordentlig parkering vid Engarn och vid Fredriksberg (pendelbåtar). Detta arbete ska fortsätta, så att det är lätt att ta cykel till kollektivtrafik. Ytterby borde vara näst på tur, eftersom en ny midjehållplats byggs här. Vaxholm ska vara en bra cykelstad!

(WP) Ja!

(S) Ja verkligen, mycket viktigt för att stimulera fossilfria transporter, gärna cykelställ försedda med tak och laddpunkter för elcyklar

(LVD) Livbojen Vaxholmsdemokraterna är för etablering av cykelställ på platser där cykelställ behövs.

(KD) I linje med att uppmuntra till gemensamma transporter fyller just möjligheten att cykla en viktig funktion. Vi vill medverka till att människor i högre utsträckning låter bilen stå och är mycket positiva till att utöka möjligheterna att parkera sin cykel.

6. Fullvärdig klimatkommun

Vaxholm är sedan några år med i Klimatkommunerna, ett nätverk för kunskapsutbyte, erfarenhetsutbyte och gemensam påverkan för bättre klimatpolitik, men har inte ställt upp mål inom två av de områden som nätverket arbetar med, nämligen Hushållens konsumtion och Transporter.

Kommer ert parti att verka för att kommunen ställer upp mål enligt Klimatkommunernas kriterier för Hushållens konsumtion och Transporter?

(L) Ja. Liberalerna vill att Vaxholm fullt ut ska leva upp till Klimatkommunernas kriterier. Det innebär att kommunen bör anta tydliga mål även för hushållens konsumtion och transporter. Klimatarbetet ska vara konkret, mätbart och inriktat på att minska utsläppen samtidigt som invånare och företag får bättre möjligheter att göra hållbara val.

(M) Nettoutsläppen av växthusgaser ska ned till noll senast 2035. Vi har även infört den sk Hållbarhetsbarometern som ger tips, råd och följer upp hur väl vi lyckas i arbetet med en förbättrad miljö. Vi har den här mandatperioden även inrättat en klimat- och miljöberedning under kommunstyrelsen.

(V) Ja, Vänsterpartiet kommer under nästa mandatperiod att driva att vi ska införa mål gällande hushållens konsumtion. Vaxholmsbornas utsläpp från konsumtion är bland de största i Sverige och betydligt större än utsläppen inom vårt geografiska område, så det är en angelägen fråga. Flera kommuner, t.ex. Göteborg och Malmö, har redan infört sådana mål. Även om kommunen inte har direkt rådighet över medborgarnas konsumtion anser vi att Vaxholms kommun behöver ta ett betydligt större ansvar för att sätta fokus på frågan och med riktade aktiviteter, investeringar och information hjälpa medborgarna att ställa om till en cirkulär ekonomi.

Vad gäller transporter så har vi en del mål i energiplanen men framförallt i den nyligen antagna trafikstrategin.

(MP) Ja! Vi anser att det är viktigt att Vaxholm ställer upp tydliga mål och genomför åtgärder för att uppnå dessa mål. I Vaxholms trafikstrategi som har antagits i februari 2025 finns fyra mål – mål ett lyder ”Utsläpp av växthusgaser från transportsektorn i Vaxholms stad ska minska med 70 procent till år 2030 jämfört med 2010”. Vi anser dock att målet ytterligare kan skärpas. Inspiration kan hämtas från Stockholms stads mål.

Enligt hållbarhetsbarometern var den konsumtionsbaserade växthusgasutsläppen från hushållen 2022 i Vaxholm högre än genomsnittet i Sverige. En stor del av utsläppen kommer från bilar, bränsleförbrukning och andra transporter och en annan stor del från flygresor enligt SEIs beräkningar. Vi ser att det finns en stor potential att minska utsläppen från både hushållens konsumtion och transportsektor.

Kommunen kan underlätta för kommuninvånaren att minska sina utsläpp från hushållens konsumtion genom att erbjuda vägledning till invånarna kring konsumtionsalternativ med lägre miljö- och klimatpåverkan samt genom att synliggöra skillnader och visa på samband mellan inkomstnivåer, konsumtion och klimatpåverkan. Vaxholm behöver arbeta systematiskt och strategiskt med att kommunicera kring omställningen till invånarna i deras närmiljöer och att invånarna ges god tillgång till aktuell och tydlig information och kunskap. Vaxholm behöver även underlätta för invånare att minska sin klimatpåverkan genom att möjliggöra hållbara val som exempelvis återbruk och delningstjänster. Omställningen till en cirkulär ekonomi är också viktig för att minska konsumtionens klimatpåverkan.

(C) Mål är viktigt och det var vi som tog initiativ till att Vaxholm skulle gå med i Klimatkommunerna. Vi vill ställa upp sådana här mål så att vi ser att vår kommun går i rätt riktning. Det ger oss också möjlighet att mäta oss gentemot andra kommuner.

(WP) Nej, vi har höga ambitioner men vill inte låsa oss i kriterier som vi inte har direkt rådighet över. Vi vill fokusera på att verka för skapandet av ett fungerande närsamhälle men ökad lokal försörjning av mat och energi, möjlighet till lokalt arbete mm. På det viset minskas transportbehoven såväl privat som kommunalt vilket är den enskilt största källan till koldioxidutsläpp. Kollektivtrafiken är viktig men styrs av Regionen. Den behöver utvecklas och inte begränsas av tider på dygnet eller beställningstjänster. Vi vill skapa parkeringsplatser centralt med laddstolpar för att invånare och företag ska stanna lokalt istället för att åka till Täby eller Stockholm. Vaxholm ligger i topp i landet avseende nyregistrerade laddbara privatbilar.

I tillägg vill vi verka för hållbart byggande i de fall kommunen har rådighet eller påverkan. Detta är det näst största området som påverkar miljön. Vi vill alltså fokusera på de områden som ger mest effekt snarare än att uppfylla generella kriterier.

(S) Ja, definitivt, viktiga områden för den gröna omställningen, måste ses över och råd och anvisningar formuleras

(LVD) Livbojen Vaxholmsdemokraterna har ännu inte tagit ställning till den frågan

(KD) Mål är bra att ha men än viktigare är information. Här har kommunen en viktig uppgift att kommunicera/informera hushållen i kommunen.

7. Klimattingets lista

Det klimatting som genomfördes 2024 i Vaxholm resulterade i en lista på konkreta rekommendationer som kommunen föreslogs genomföra (se bilaga). Många av dessa förslag sammanfaller eller liknar förslag som Naturskyddsföreningen under åren presenterat för kommunen.

Vilka punkter i Klimattingets lista över rekommendationer kommer ert parti verka för att de genomförs?

(L) Liberalerna ser mycket positivt på Klimattinget som ett sätt att stärka den lokala demokratin och ta tillvara invånarnas engagemang. Vi är beredda att pröva och genomföra de rekommendationer som är genomförbara, kostnadseffektiva och ger tydlig klimat- eller miljönytta. Förslag som stärker energieffektivisering, hållbara transporter, biologisk mångfald och invånarnas delaktighet är särskilt intressanta. Vi anser att medborgardialog och lokalt engagemang är viktiga verktyg för att skapa ett mer hållbart Vaxholm.

Liberalerna Vaxholm ställer sig bakom följande förslag från Klimattinget

Liberalerna i Vaxholm ställer sig bakom huvuddelen av Klimattingets förslag. Vi prioriterar särskilt de åtgärder som stärker klimatnyttan, förbättrar vardagen för Vaxholmsborna och samtidigt är ekonomiskt och praktiskt genomförbara.

Övergripande klimatstyrning - Vi stödjer förslag 1–3

Kollektivtrafik - Vi stödjer förslag 4–6

Gång- och cykeltrafik - Vi stödjer förslag 7–9

Fossilfria transporter - Vi stödjer förslag 11–15

Vi stödjer inte fullt ut förslag 10 (bilfritt Hamngatan och centrum). Liberalerna är öppna för fler bilfria inslag under sommartid och vid evenemang, men anser att tillgänglighet för boende, äldre, personer med funktionsnedsättning, service och handel måste säkerställas.

Hållbart byggande - Vi stödjer förslag 16–18

Stadsplanering och natur - Vi stödjer förslag 19–20

Energieffektivisering och lokal energiproduktion - Vi stödjer förslag 21–24

Cirkulär ekonomi och återbruk - Vi stödjer förslag 25–32

Hållbara upphandlingar - Vi stödjer förslag 33–35

Lokal livsmedelsproduktion - Vi stödjer förslag 36–38

Klimatsmart mat och minskat matsvinn - Vi stödjer förslag 39–40

Utbildning och kunskap om hållbar mat - Vi stödjer förslag 41–43

Digital information och samverkan - Vi stödjer förslag 44–46

(M) I samband med att Samlingsstyrets partier kom överens om en politisk plattform föreslog Moderaterna den miljö- och klimatberedning som idag finns. Klimattinget är ett bra sätt att ta hjälp av intresserade och kunniga vaxholmare för att driva på i frågor som kan främja ett hållbart miljö- och klimatarbete. Vi kan inte i dagsläget lova exakt vilka av alla 46 punkter som vi kommer kunna verka för. Samtidigt så vill vi understryka att dessa punkter blivit konkreta förslag under den mandatperiod som Moderaterna lett Samlingsstyret och vi därmed också ser att flertalet punkter är något som vi kan stödja och kommer arbeta för. Det arbete vi påbörjat med beslut i kommunstyrelsen enligt klimattingets förslag på åtgärder är ett arbete vi kommer att fortsätta med nästa år.

(V) Klimattingets rapport är ett oerhört värdefullt dokument för oss i politiken. Vi anser att kommunen ska arbeta för att genomföra alla klimattingets rekommendationer, möjligen med undantag för utbyggnad av fjärrvärmenätet till Kullö eftersom det inte bedöms kostnadseffektivt enligt kommunens energiplan. Vissa, t.ex. de som gäller kollektivtrafik och den tunga trafiken genom Vaxholm, har vi dock inte full rådighet över.

Kommunstyrelsen och övriga nämnder har redan fattat en rad beslut kopplade till klimattingets rapport. T.ex. har mallen för tjänsteutlåtanden ändrats så att miljö- och klimatperspektivet alltid finns med i beslutsunderlagen (en del i att uppfylla rekommendation 1), upphandlingsenheten har fått i uppdrag att uppdatera upphandlingspolicyn så att det framgår att vi ska ställa hållbarhetskrav i alla upphandlingar (rekommendation 34), tekniska enheten har uppmanats att bl.a. använda den utökade investeringsbudgeten för klimat och miljö till att bygga ut gång- och cykelvägsnätet (rekommendation 7) och plantera fler träd i stadsmiljön (rekommendation 19), nya SÄBO och den rustade ishallen kommer att utrustas med solceller (rekommendation 21 och 24), nya laddstolpar har installerats vid kommunhuset och fler är på gång (rekommendation 12), politiker och förvaltning har fått utbildning i hållbart byggande (rekommendation 16) och förvaltningen arbetar med att ta fram nya riktlinjer för hållbart byggande (rekommendation 17), ett hållbarhetsevent med inspirationsföreläsningar har genomförts på Vaxholms biografteater (rekommendation 1), aktiviteter om odling har genomförts på beredskapsveckan, arbete pågår med att etablera ett nytt koloniträdgårdsområde på Engarn (rekommendation 38) för att nämna några exempel. Men ännu återstår mycket arbete.

(MP) Vi kommer att verka för att de 3 övergripande förslagen (1-3) genomförs.

Gör kollektivtrafiken mer attraktiv för Vaxholmsborna -

Vi kommer att verka för att förslagen 4-6 genomförs. Vi ser dock i första hand att regionen ansvara för kollektivtrafik. Vi kommer att verka för att kommunen kommer att vara en aktiv och pådrivande part i dialog med regionen. Vi anser att det är särskilt viktigt att byten mellan buss och buss, båt/färja och buss fungerar tidseffektivt och trafiksäkert. Vi kommer att verka för att anropsstyrd kollektivtrafik byggs ut i Vaxholm.

Vi verkar för att kommunen har en aktiv roll i att utforma bryggor och hållplatser och knutpunkter i Vaxholm för ökad trygghet och tillgänglighet. I Vaxholm ser vi att kommunen kan delfinansiera lokal kollektivtrafik som exempelvis "linjetaxibåt" på kvällen till Tynningö som det fanns tidigare samt anropsstyrd kollektivtrafik (minibussar). Kostnader, nyttor och finansieringsmodeller behöver utredas.

MP arbetar även inom regionen för en förbättrad kollektivtrafik. Tex driver vi följande frågor:

- Kraftigt utöka antalet nya avgångar i kollektivtrafiken.
- Lägre biljettpriser,
- Låt barn upp till 15 år resa gratis i kollektivtrafiken tillsammans med vuxen.
- Förläng giltighetstiden på enkelbiljetten, från 75 till 90 min
- Inför minibussar att beställa när du själv vill åka (anropsstyrd kollektivtrafik).
- Fossilfri kollektivtrafik 2035
- Flexibla stopp på nattbussarna)

Snabba på utvecklingen av gång- och cykeltrafiken i Vaxholm

Vi kommer att verka för att förslagen 7-9 genomförs. Samarbete med trafikverket och angränsande kommuner krävs. Särskilt viktigt är att säkra cykelvägar för barn till skolor och andra målpunkter prioriteras.

Prioritera utsläppsminskningar i trafikplaneringen och öka tillgängligheten av fossilfria bränslen
Vidare kommer vi att verka för att förslagen 10 och 12 genomförs. Några tankar till "andra biodrivmedel": Vi anser att etanol som drivmedel kan innebära risker såsom undanträngning av livsmedelproduktion, skövling av regnskog, negativ påverkan på biologisk mångfald p.g.v. storskaliga monokulturer. Det måste finnas kontrollsystem att produktion sked på ett hållbart sätt.

Förslag 11: Vi kommer att verka för att tunga genomfartstrafiken genom kommunen minska. Olika styrmedel behöver diskuteras med Trv och angränsande kommuner. Vi tror tyvärr inte att det finns möjlighet att stoppa den helt i närtid.

Öka takten mot fossilfrihet avseende kommunens fordonsflotta och transporter

Vi kommer att verka för att förslagen 13-15 genomförs .

Sträva efter hållbart byggande - "Gröna bygglov"

Vi kommer att verka för att förslag 16 genomförs, förslag 17 inom ramen för gällande lagstiftning. 18: i kommer att verka för att tidsbegränsade bygglov enbart tillämpas i undantagsfall. I besluten om evtl tidsbegränsande bygglov måste det lyftas varför ett tidsbegränsat bygglov krävs, ingen annan med resurseffektiv lösning är möjligt och vilken påverkan det har på resursanvändning, miljö- och klimat.

Stadsplaneringen: ta stor hänsyn till miljö och grön omställning

Vidare kommer vi att verka för att förslagen 19 och 20 genomförs. Vi kommer att verka för att kommunen testa tillämplig av verktyget klimatkalkyl i stadsplaneringen.

Satsa mer på energieffektivisering och lokal energiproduktion

Vi kommer att verka för att 21, 23 och 24 genomförs. Vi kommer däremot inte verka för utbyggnad av fjärrvärmenätet till Kullö. Som vi har förstått skulle det kräva omfattande sprängning och innebär väldigt stort ingrepp i naturen. Majoritet av husen på Kullö är idag utrustat med bergvärme + värmepump eller värmepump. På Kullö panncentral producerar fjärrvärme i huvuddelen av träflis men under årets kallaste dagar bränns även eldningsolja. Vi känner oss tveksam till att utbyggnad av Kullös fjärrvärmekraftverk skulle utgöra en långsiktigt hållbar lösning – både ut ett klimat och biologisk mångfald (levande skog) perspektiv.

Förenkla tillståndsgivning och snabba upp handläggning för att driva på och tillgängliggöra hållbart och cirkulärt utbud

Vi kommer att verka för att förslagen 25 och 26 genomförs

Stötta lokala krafter för cirkulära alternativ inom näringsliv, föreningsliv och organisationer

Vi kommer att verka för att förslagen 27 och 28 genomförs.

Skapa möjlighet till delning, återbruk och återvinning i de olika kommundelarna (öarna).

Vi kommer att verka för att förslagen 29 – 32 genomförs.

I samband med upphandling säkerställ minskat klimat- och miljöavtryck samt social hållbarhet

Vi kommer att verka för att förslagen 33 – 35 genomförs.

Utveckla kommunens kompetens och stöd inom lokal livsmedelsproduktion

Vi kommer att verka för att förslagen 36 och 37 genomförs med särskild fokus på ekologisk mat/odling. Förslag 38 är en av vår ordförande hjärtefrågor så jag vi kommer att verka för.

Utöka arbetet med att minska matsvinn i kommunens verksamheter och ställ krav på upphandlade verksamheter

Vi kommer att verka för att förslagen 39 och 40 genomförs. Till förslag 39 vill vi dock lägga till ekologisk mat, hög andel vegetarisk mat och kött från en etisk djurhållning samt ingen kyckling

från snabbväxande kycklingar. Förslag 40: Vaxholm skolor arbetar redan idag aktiv för att minska matsvint.

Öka lärandet om hållbar livsmedelsproduktion och hållbar mathållning

Vi kommer att verka för att förslag 41-43 genomförs. Flera av Vaxholms förskolor är redan Grön Flagg certifierade.

Vidareutveckla kommunens webbplats med information som förenklar hållbar matkonsumtion

Vi kommer att verka för att förslag 44-46 genomförs.

(C) Vi behöver öka takten i klimatomställningen och det är viktigt att vi gör rätt åtgärder för maximal effekt. Klimattingets slutsatser är konkreta och väldigt värdefulla i det här arbetet. Vi kommer i första hand prioritera frågor där kommunen har rådighet och verklig möjlighet att vidta åtgärder som skapar stor effekt. Såsom t.ex. förslagen om att utveckla infrastrukturen för gång- och cykeltrafik: bygg ut och utveckla fler och mer säkra gång- och cykelstråk inom kommunen. Öka takten i fossilomställningen bl.a. genom tuffa krav i upphandlingar, bra möjligheter för samåkning, utbud av laddinfrastruktur etc. Möjliggöra omställning till förnybar energi (vi genomförde lättnader för solceller när vi styrde 2019 – 2022), uppmuntra återbruk (vi färdigställde ny återvinningsstation med återbruk under vårt styre) etc. Vi vill få saker gjort och vi vill ta tillvara på det viktiga engagemang som tinget har skapat.

(WP) Klimattingets lista är lång och relevant över tid men vi vill direkt fokusera på de områden som ger snabb och konkret effekt. Utöver vad som nämnts ovan vill vi påskynda arbetet med en underhållsplan för kommunala byggnader, inklusive energieffektiviseringar, val av byggmaterial mm. Vi vill också underlätta bygglov för solceller, småskalig vindkraft, generationsboende och byggnation av växthus. Vi vill verka för lokal livsmedelsproduktion och undersöka lokal energiproduktion, liksom vi förde fram i förra valrörelsen.

(S) Ungefär hälften av punkterna, nämligen:

1,2,4,7,10,11,12,13,16,17,19,21,24,27,28,30,32,34,36,38,39,42,45

(LVD) Vi skriver under på de flesta av de 46 punkterna. Övriga kanske vi inte förstår hur vi ska driva etc, men skulle stödja det om det kommer upp ett konkret förslag.

Nedanstående lista har vi arbetat med eller planerar att arbeta med under nästa mandatperiod:

1, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46.

(KD) Det är glädjande att Klimattinget, som det nuvarande styret genomförde, har flera punkter som sammanfaller med Naturskyddsföreningens förslag! Många av Klimattingets punkter håller på att genomföras, tex punkterna 1,2,3,7,12,21,24,28,30,36,38,39,40,41,45,46. Vi tror att trafiken är det som många innevånare ser som en stor miljöbov och vill därför fokusera på den. Kollektivtransport till och från våra infartsparkeringar skall ses över och kompletteras med lokal båttrafik där det är möjligt särskilt sommartid. Utbildning av våra barn och ungdomar vad gäller gång- och cykeltrafik ser vi som mycket viktigt, likaså att den upphandling kommunen gör vad gäller fordon och transporter har höga klimatkrav.

Bilaga

Klimattingets förslag till åtgärder i Vaxholm

Nedan visas en lista över de konkreta förslag som Klimattinget i Vaxholm tog fram hösten 2024. Mer information om klimattinget finns på <https://www.vaxholm.se/kommun--politik/hallbarhetsarbetet-i-vaxholm/klimattinget>. Den kompletta slutrapporten finns här: <https://vaxholm.naturskyddsforeningen.se/wp-content/uploads/sites/191/2026/04/Slutdokument-fran-Klimattinget-i-Vaxholm.pdf>.

Övergripande förslag:

1. Prioritera klimatarbetet genom större synlighet i kommunens information och kommunikation för att bättre motsvara frågans allvar.
2. Starta utbildnings- och kompetenshöjande insatser i klimatfrågan för olika målgrupper i Vaxholm.
3. Förtydliga och bryt ner kommunens mål för att minska klimatpåverkan så att de blir mer konkreta, och därmed också lättare att förstå och följa upp för alla aktörer och invånare

Gör kollektivtrafiken mer attraktiv för Vaxholmsborna

4. Gör en rejäl satsning på kollektivtrafiken i hela kommunen respektive till och från kommunen, till exempel genom bättre tillgänglighet, turtäthet, flexibilitet med mera.
5. För att lyckas behöver kommunen påverka regionen, som ansvarar för kollektivtrafiken till och från kommunen, men lagen tillåter också kommuner att bedriva kollektivtrafik.
6. Utveckla den lokala kollektivtrafiken med en mix av fossilfri buss- och båttrafik inklusive anropsstyrd trafik.

Snabba på utvecklingen av gång- och cykeltrafiken i Vaxholm

7. Utveckla infrastrukturen för gång- och cykeltrafik: bygg ut och utveckla fler och mer säkra gång- och cykelstråk inom kommunen inklusive över Bogesundsbron och till rekreationsområden på Bogesundslandet (ridhuset, golfbanan, vandringslederna)
8. Bygg ut cykelstråk till angränsande kommuner.
9. Främja gång- och cykeltrafiken genom informations- och utbildningsinsatser i bland annat skolan.

Prioritera utsläppsminskningar i trafikplaneringen och öka tillgängligheten av fossilfria bränslen

10. Gör Hamngatan och centrum bilfria, med parkering utanför och med klimatvänlig transfer, i synnerhet sommartid.
11. Stoppa den tunga genomfartstrafiken genom kommunen.
12. Främja användning av fossilfria bränslen för både bil- och båttrafik: se till att det finns publika laddningsstationer för eldrivna fordon och tankställen för biogas och andra biodrivmedel i kommunen.

Öka takten mot fossilfrihet avseende kommunens fordonsflotta och transporter

13. Prioritera tuffa hållbarhetskrav vid kommunens upphandling av fordon och transporttjänster.
14. Främja bilpooltjänster och bildelningstjänster med fossilfria fordon som kan nyttjas av alla slags aktörer i kommunen.
15. Främja och tillämpa samåknings- och samfraktslösningar.

Sträva efter hållbart byggande - "Gröna bygglov"

16. Satsa på kompetensutveckling om hållbarhet i byggnadsnämnden.
17. Premiera klimatsmarta byggen och gröna byggtekniker, till exempel återbruk av bygg-element, i beslut om bygglov.
18. Ge inga fler tidsbegränsade bygglov – ta till vara befintliga byggnader

Stadsplaneringen: ta stor hänsyn till miljö och grön omställning

19. Markanvändning: ta hänsyn till markens växthusupptag och -utsläpp i samhällsplaneringen – bevara naturområden samt träd i stadsmiljön.
20. Beakta minimering av utsläpp från transporter redan i stadsplaneringen och planering av nybyggnation.

Satsa mer på energieffektivisering och lokal energiproduktion

21. Energieffektivisera kommunens fastigheter och se över sätt att minska elförbrukningen - exempel som diskuterades är Ishallen och dygnet-runt-belysningen i Kronängsskolan.
22. Utöka fjärrvärmenätet, exempelvis till Kullö.
23. Utöka kommunens energirådgivning med hem- och platsbesök.
24. Stimulera installation av solceller, bergvärme, energilagring och -delning med mera i både befintlig och ny byggnation samt utred möjligheten till produktion av förnybar energi i Vaxholm.

Förenkla tillståndsgivning och snabba upp handläggning för att driva på och tillgängliggöra hållbart och cirkulärt utbud

25. Kommunen bör vara drivande och skapa förutsättningar för ökad möjlighet att köpa/sälja begagnat genom att tillhandahålla olika typer av mötesplatser och marknadsplatser för delning, återbruk, odling, reparation, mobilitetspooler m.m.
26. Kommunen bör underlätta för samarbeten mellan aktörer som går ihop för att tillsammans skapa gemensamma lösningar för hållbarhet, genom att förenkla tillståndsgivning och snabba upp handläggning

Stötta lokala krafter för cirkulära alternativ inom näringsliv, föreningsliv och organisationer

27. Symbios där butiker, restauranger och andra verksamheter samverkar för att öka utbudet av cirkulära alternativ och som samtidigt skapar ekonomiska fördelar för alla parter.
28. Underlätta för och skapa bättre förutsättningar för lokala handlare, utveckla kunskap och förståelse inom kommunen för lokala näringsverksamheter och deras dilemma.

Skapa möjlighet till delning, återbruk och återvinning i de olika kommundelarna (öarna).

29. Tillämpa och främja återbruk av inventarier och inredning.
30. Främja återvinning, exempelvis genom lättillgängliga och fler mer välskötta återvinningstationer.
31. Ordna eller främja uthyrning och delning av utrustning och maskiner i grannskap.
32. Skapa tydligare avfallssorteringsdirektiv – gör det lätt att återvinna rätt.

I samband med upphandling säkerställ minskat klimat- och miljöpåverkan samt social hållbarhet

33. Öka kunskapen om inköpsens klimat- och miljöpåverkan och hur krav kan ställas hos kommunens alla förvaltningar.
34. Prioritera och ställ höga hållbarhetskrav i alla upphandlingar. Inköpsens klimat- och miljöpåverkan ska viktas högre i upphandlingar. Följ upp klimat- och miljöpåverkan från avtal och inköp med mätbara mål.

35. Öka kontrollen avseende social hållbarhet - avtal, rättigheter, säkerhet med mera för arbetskraften.

Utveckla kommunens kompetens och stöd inom lokal livsmedelsproduktion

36. Prioritera lokal livsmedelsproduktion (kvalitet/ekologiskt) vid upphandlingar.
37. Främja småskalighet i jordbruk och lokala bönder för att få fler att välja lokalt.
38. Stimulera och underlätta odlandet av grönsaker i Vaxholm, på både offentlig och privat mark/tomt

Utöka arbetet med att minska matsvinn i kommunens verksamheter och ställ krav på upphandlade verksamheter

39. Servera god, klimatsmart mat med mindre rött kött och ökad andel närproducerat.
40. Skapa tydliga måltidskoncept på våra äldreboenden och skolor för minskat matsvinn.

Öka lärandet om hållbar livsmedelsproduktion och hållbar mathållning

41. Inför Grön Flagg från Håll Sverige Rent på alla förskole-och skolverksamheter, vilket kan ge upphov till odling i förskolor och skolor och ge större intresse och kunskap om hållbar odling och mat.
42. Öka kunskapen för alla (barn, vuxna, medborgare och medarbetare inom kommunen) kring mat, livsmedel och hållbarhet kan kommunen öka välmående och minska matsvinn på samma gång.
43. Verka för ett forum där äldre kan dela och entusiasmera med sina erfarenheter och sin kunskap om att ta till vara på samt spara resurser.

Vidareutveckla kommunens webbplats med information som förenklar hållbar matkonsumtion

44. Ordna en gemensam webbplats där lokala handlare med klimatsmart utbud kan informera och visa upp sig.
45. Stimulera krogar och bagerier att ta hand om överbliven mat innan det blir svinn. Uppmana till att rea ut mat som annars skulle slängas i slutet av dagen via webbplatsen.
46. Synliggör hållbar odling och bra mathantverkare (även på hobbynivå).